

Příloha č. 1: Popis předmětu plnění

- Název památky: Mozaiková kompozice (květ, srdce, slunce, dlaně) podle námětu A.Procházky
 - Umístění památky: Zdravotní středisko, Krušnohorská 256, Chlumec
 - Statut památky: mozaika není zapsána jako kulturní památka
 - Autor návrhu: ak. Mal. Antonín Procházka
 - Realizace mozaiky: Ústředí uměleckých řemesel
 - Datace návrhu: 1976
 - Datace realizace a osazení: 1976
-
- Trasferovaná část: mozaikový obraz
 - Materiál: sklosmaltová a kamenná štípaná mozaika, cementová adheziva
 - Rozměry: cca 270 x 270 cm

Mozaika je instalována na původním místě v exteriéru, napravo od hlavního vstupu do zdravotního střediska.

Popis díla:

Jedná se o čtvercovou kompozici zobrazující abstrahovaný květ – připomíná lipový, formou odkazuje k rozevírajícím se dlaním, uprostřed vytváří jakési srdce. Barvy centrálního motivu jsou od žlutých, přes oranžové po červené, motiv spočívá na bílém – světlém pozadí. Mozaika je vytvořena z klasických materiálů – československých sklosmaltů a mramorů. Pravděpodobně bylo vysazováno alla prima – tedy přímou metodou, napovídá tomu struktura povrchu i finální osazení. Signatura – iniciály AP a vročení '76 v pravém dolním rohu, UŘ v levém dolním rohu. Dílo je adjustováno v kovovém bílém rámu.

Současný stav:

Mozaika je zasazena fixně do maltového lože přímo do fasádní zdi zdravotního střediska v přízemí, vedle vchodu. Nelze ovšem zcela vyloučit ocelové součásti (např. rám, armování). Celkový stav mozaiky je dobrý, odpovídá stáří a prostředí ve kterém se nachází – v exteriéru. Povrch tessera je velmi znečištěný, některé barvy ztrácí svůj lesk, bílé odstíny jsou zašedlé, místy jsou prachové depozity, vandalské poškození – mechanické oděrky a grafity. Na mozaice jsou lokálně chybějící vypadané sklosmaltové a kamenné tessery i větší celky (viz grafické znázornění). Výdutě nejsou při optickém ohledání patrné. V mozaice jsou znatelné manipulační díly, dle původního vzniku. V mozaice nejsou viditelné trhliny. Předchozí restaurátorské zásahy nejsou pravděpodobné. Ohýbané bílé plech adjustující mozaiku na stranách jsou poškozené, chybějící. Spodní část dělí soklová část.

Popis služby v jednotlivých krocích:

I. Etapa

1. Dokumentace a grafické schéma díla
 - a. Mozaika by měla být před celkovým transferem kompletně zachycena některou ze současných technologií. Navrhují (dle finančních možností) fotogrammetrickou dokumentaci – plošnou a 3D, vytvořit 3D scan, ortofotomapu) a následně využít možnosti tisku 1:1 či jiné rozměry. Prvním krokem bude pořízení detailní dokumentace celé mozaiky.
2. Identifikace dílů a uvolněných částí

- a. Do detailně propracovaného grafického schématu, bude zakreslen současný stav – chybějící i stávající tessery, jednotlivé degradační procesy, trhliny atd.
3. Prekonsolidace a zajištění uvolněných částí mozaiky
 - a. Části mozaiky, které jsou nesoudržné, uvolněné, nebo chybějící skleněné či kamenné komponenty budou před zahájením prací zabezpečeny tak, aby procesy v budoucích etapách neohrozily jejich stav. Dojde ke zpevnění obnažených částí, aby nedocházelo k dalším ztrátám autentického materiálu.
4. Etapa čištění mozaikového obrazu in situ
 - a. Povrch mozaiky musí být zcela čistý, odmaštěný. Čištění mozaiky od prachových nánosů, mastných depozit, stop po pozdějších nátěrech a grafitu nápisy bude předcházet ochranným procesům bandáže a fixace. Čištění povrchu mozaiky bude provedeno mechanicky, a to do maximální míry, kterou umožní současný stav mozaiky. Chemické čištění nelze vyloučit, předpoklad je použití denaturovaného lihu a demineralizované vody, antigrafiti čistících prostředků určených pro památková díla.
5. Fixace mozaiky formou bandáže
 - a. Následně bude provedena fixace celé mozaiky formou ochranných přelepů pomocí textilií. Tato fixace umožní pozdější transfer mozaiky a další bezpečnou manipulaci s ní. Zároveň tím bude zajištěn autentický materiál. Nejprve bude aplikována vrstva fáčoviny – gázy (10 x 10 a 20 x 20 cm) v jedné až dvou vrstvách, další vrstvy ochranných přelepů proběhne s použitím juty velikosti cca 25 x 25 cm a pláten (dle individuálního zhodnocení stavu, soudržnosti a požadavků na flexibilitu bandáží).
6. Transferování mozaiky
 - a. Nejprve dojde o odstranění adjustačního oplechování. Budou použité metody snímání za použití bouracího kladiva, se speciálně vytvořeným nářadím pro transfery mozaik, pilky, kamenické nářadí atd. Transferování mozaik je velmi nesnadný a časově náročný úkol, ke kterému se lze uchýlit v krajních, kritických situacích. Zhodnocení stavu a evaluace nutnosti transferu jsou základními předpoklady ke správnému postupu při ochraně muzivního díla. Při transferování muzivních děl je nutné si uvědomit, že 1 nepatří mezi procesy neinvazivní a nedestruktivní. I při odborném a kvalifikovaném provedení transferu je vždy dílo odejmuté od svého původního podkladu, ztrácí integritu a část svého esteticko-funkčního rozměru. V případě mozaiky od A. Procházky lze očekávat, že transfer proběhne kombinací technik transferování – dle stavu a lokality mozaiky. Počet manipulačních dílů se bude taktéž odvíjet od stavu soudržnosti s podkladem, která je různorodá. Lze předpokládat cca 5–10 dílů.
7. Transport a manipulace do ateliéru restaurátorů
 - a. Po sejmutí a zajištění uvolněných částí a zajištění bezpečné manipulace s částmi mozaiky bude tato transportována do ateliéru restaurátorů, kde lze pokračovat v restaurování a repanelizaci. Na základě provedeného transferu a uvedení místa budoucího osazení bude možné vypracovat detailnější záměr na další etapy.

II. Etapa (nová panelizace a restaurování díla)

1. Identifikace dílů a uvolněných částí
 - a. Po samotném transferu bude mozaika rozdělena na manipulační díly. Ty je nutné detailně popsat, identifikovat jejich polohu. Zachytit uvolněné sklosmalty a kamenné tessery, ochránit a zabezpečit zranitelné okraje jednotlivých dílů atd. Budou vyinjektovány popraskané části skel, kterým by hrozilo uvolnění.
2. Odstranění přebytků cementových lepidel a čištění z rubové strany mozaiky

- a. Následně budou očištěny díly mozaiky z rubové strany od původních degradovaných podkladových malt a budou zbaveny uvolněných cementových částí pomocí sochařských dlát, nástrojů a restaurátorského náčiní.
3. Pořízení aerolamových desek
 - a. Zatímco budou probíhat rest. práce, bude objednáno nový podkladový – nosný materiál. Sandvičové desky Alustep 500 velikosti 1550 x 3050 x 20 mm budou pořízeny v italské firmě CEL Components s.r.l. Tento produkt byl vyhodnocen jako adekvátní pro nosnost a vlastnosti jako ideální a z nabídky nejkvalitnější.
4. Příprava a formátování aerolamových desek
 - a. Desky budou nařezány do požadované velikosti a formy a upraveny tak, aby byla vytvořeno lůžko pro lepší soudržnost s vrstvou mozaiky z kombinovaných materiálů – pomocí mramorové drtě různých frakcí na epoxydovém adhesivu.
5. Restaurování a doplnění dílů mozaiky
 - a. Budou doplněny chybějící segmenty a tessery (nepřímou metodou vysazování) při opětovném složení mozaiky – z rubové strany. Chybějící skleněné mozaikové tessery budou doplněny původním mozaikovým mramorem a sklosmaltem – sekundárně použité v kombinaci se skladovanými materiály Art a craft mozaika z.s. mozaikové tessery budou lepeny směsí určenou na lepení skleněné a kamenné mozaiky s přihlédnutím k autentickému materiálu. Označené a v dokumentaci identifikované tessery budou instalovány na původní místo.
6. Nová penalizace
 - a. Připravená mozaika spojená v jeden nebo dva díly bude fixována do nových lepidel na připravený Aerolamový panel. Vznikne odolný sendvičový systém, který zajistí trvalou fixaci mozaiky s možností snazší manipulace v časech budoucích.
7. Očištění povrchu mozaiky
 - a. Panely zajištěné ochranným přelepem - tzv. 'bandáž' ze tkaných textilií budou očištěny z pohledové strany a klíhové lepidlo bude vymyto z povrchu a stran mozaikových panelů.
8. Spárování a retuš
 - a. Lokálně budou novodobé doplňky spárovány a barevně retušovány pro doladění s původními mozaikovými materiály.

III. Etapa (příprava a výroba konstrukce a osazení, instalace mozaiky)

Restaurátorská zpráva a fotodokumentace celého restaurátorského procesu bude vypracována ve dvou provedeních v souladu §14., zák. 20/87 Sb. Zpráva bude vypracována tak, aby svým obsahem textové části i fotodokumentací postihla všechny vykonané pracovní postupy, a aby v budoucnu byla svým obsahem nápomocna příštím generacím při zachovávaní kulturních a historických hodnot.

GRAFICKÉ SCHÉMA POŠKOZENÍ MOZAIKY

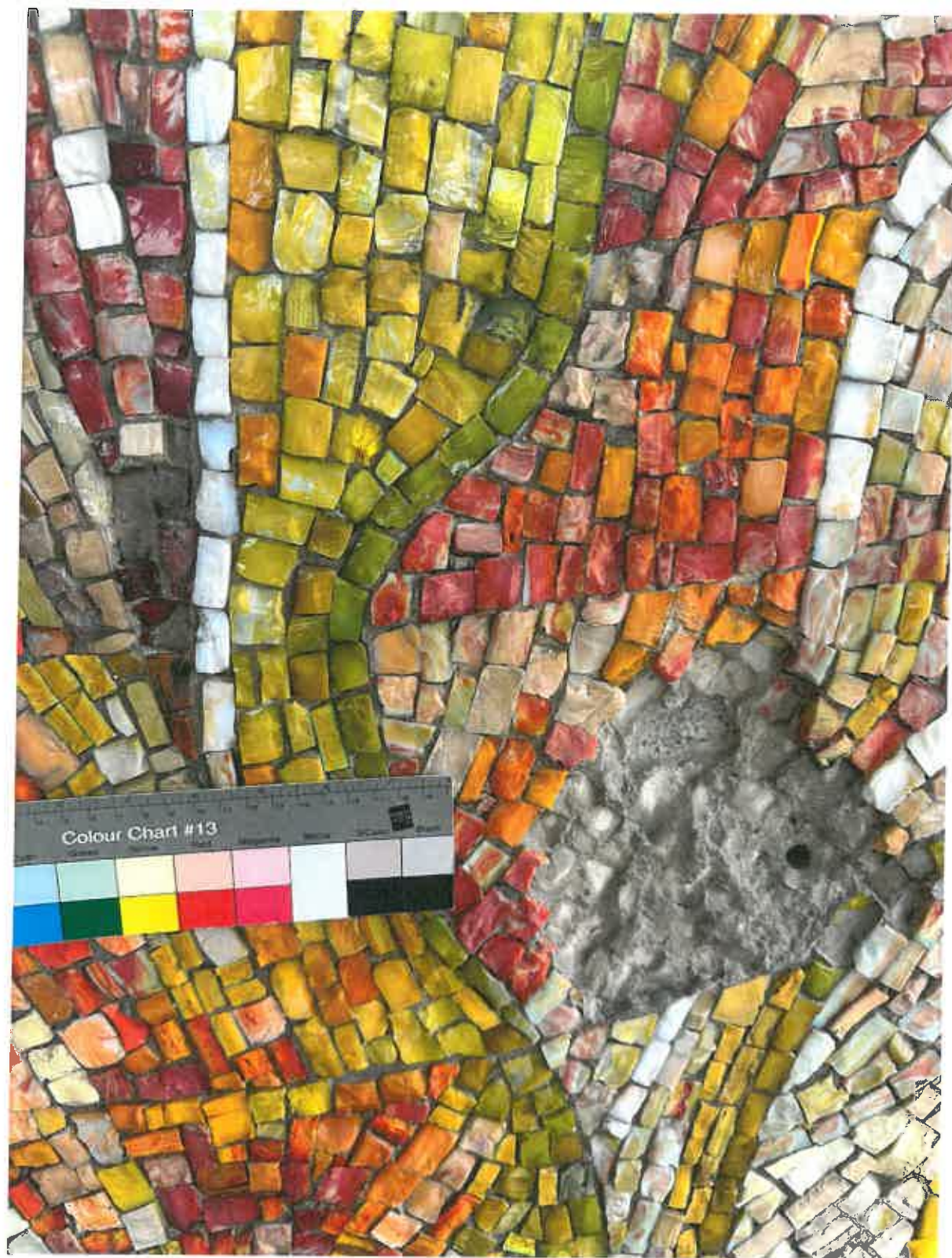

FOTOGRAFICKÁ DOKUMENTACE

Celkový pohled na současnou situaci - kombinovaná mozaika na fasádě objektu zdravotního střediska.

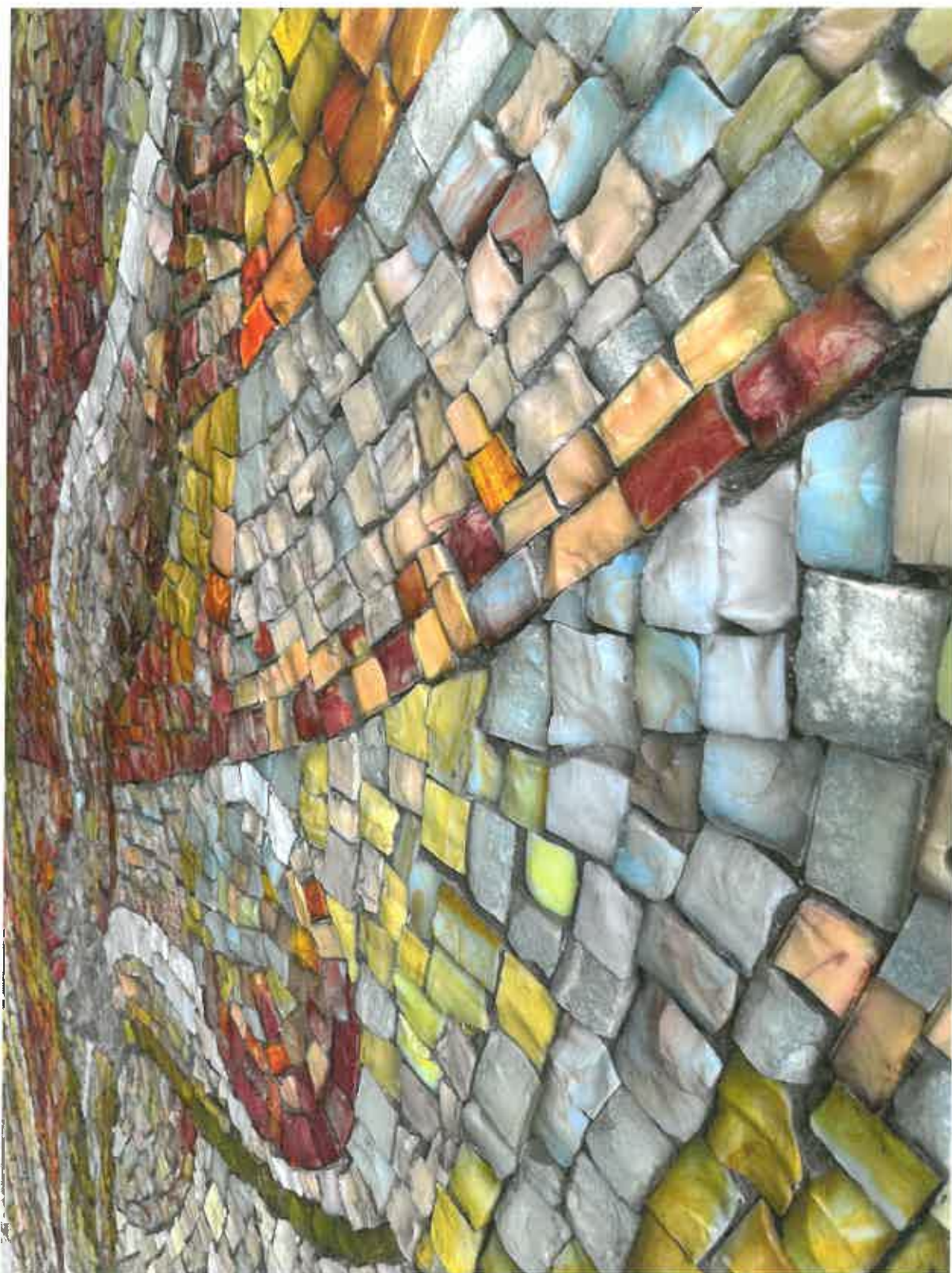
Detail: chybějící tessery a větší celek - střední část mozaiky.

Detail: znečištěný povrch mozaiky, graffiti, nápisy

Iniciály UŘ - Umělecká řemesla v levém dolním rohu mozaiky. Provedení kombinace kámen - mramor a sklosmalty.

Detail středového motivu mozaiky - boční pohled. Minimální reliéfnost povrchu ukazuje na provděpodobnost vzniku vysazováním nepřímou metodou. Viditelné jsou degradované tessery s bílým matrixem.

Pohled na spodní pravou stranu mozaiky - viditelné je poškození adjustace oplechováním, pod mozaiku je zeď průčelní fasády.

Celkový pohled na mozaiku.